

แบบฟอร์มรายละเอียดข้อเสนอโครงการ โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร

oooooooooooooooooooo

1. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผน 13 เป้าหมาย SDGs นโยบายรัฐบาล นโยบาย กษ. และยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2570

1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ

- ยุทธศาสตร์ชาติ : ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

- ประเด็นแผนแม่บท การเกษตร
- ประเด็นแผนย่อย การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร
- เป้าหมายของแผนย่อย ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น
- ตัวชี้วัดระดับแผนย่อย ผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15

1.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13

- หมายเหตุ -
- เป้าหมาย -
- ตัวชี้วัด -

1.4 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

- เป้าหมายที่ -
- เป้าหมายย่อย -
- ตัวชี้วัด -

1.5 นโยบายรัฐบาล

- ด้านเศรษฐกิจ : นโยบายหลัก ด้านการเกษตร เปลี่ยนผ่านจากเกษตรกรรมแบบดั้งเดิม ไปสู่เกษตรแม่นยำ เกษตรมั่นคง เกษตรยั่งยืน ควบคู่กับสร้างมูลค่าเพิ่ม ตลอดห่วงโซ่อุปทาน เพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของเกษตรกรไทยอย่างยั่งยืน : นโยบายย่อย สร้างเสถียรภาพและยกระดับอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารไทยให้เป็นศูนย์กลางความมั่นคงทางอาหารของโลกเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าเกษตรอย่างยั่งยืน

1.6 นโยบาย กษ.

- ข้อ 2 เพิ่มรายได้เกษตรกร 2.2 เตรียมความพร้อมเกษตรกรไทยสู่การตลาดโลกสีเขียวและมาตรฐานความปลอดภัยสากล

1.7 ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2570

- ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

1.8 แผน 10 Plus

- ข้อ 4 ผลิตได้ ขายออก พลัส

2. หลักการและเหตุผล

กรมปศุสัตว์มีภารกิจสำคัญด้านการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้า โดยการพัฒนาสายพันธุ์ การปรับปรุงพันธุ์สัตว์เพื่อให้ได้สัตว์พันธุ์ดี มีคุณภาพ สุขภาพแข็งแรง ไม่มีโรค และเหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศ การนำเทคโนโลยีชีวภาพการผลิตปศุสัตว์ โดยการให้บริการผสมเทียม การย้ายฝากตัวอ่อน เพื่อเพิ่มอัตราการผสมติด สามารถลดต้นทุนการผลิตและลดการพึ่งพาการนำเข้าพ่อ – แม่พันธุ์สัตว์จากต่างประเทศอันเป็นการส่งเสริมให้ประเทศไทยมีพ่อ-แม่พันธุ์สัตว์เศรษฐกิจ มีความยั่งยืน ตลอดจนพัฒนาการจัดการอาหารสัตว์ การแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำนมดิบกับเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม นำเทคโนโลยีการผลิตอาหารสัตว์ มาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม สำหรับภารกิจหลักสำคัญประการหนึ่งของกรมปศุสัตว์ คือ การพัฒนาพันธุ์สัตว์เศรษฐกิจ เพื่อให้ได้สายพันธุ์อันมีลักษณะที่ให้ผลผลิตสูง และสามารถดำรงชีพได้ดีในสภาพแวดล้อมของประเทศไทย ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านอนุพันธุศาสตร์ (Molecular Genetics) มีความเจริญก้าวหน้าไปมากและสามารถนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาประยุกต์ใช้เพื่อการคัดเลือกและพัฒนาสายพันธุ์ได้อย่างถูกต้องแม่นยำและรวดเร็ว ส่งผลให้กรมปศุสัตว์พัฒนาสายพันธุ์ที่ดี และตรงตามวัตถุประสงค์การปรับปรุงพันธุ์ที่กำหนด การปรับปรุงพันธุ์สัตว์และการกระจายพันธุ์กรรมสัตว์พันธุ์ดีนั้น ต้องมีการพัฒนาปรับปรุงพันธุ์และขยายพันธุ์สัตว์ไปพร้อมกัน โดยเฉพาะการพัฒนาปรับปรุงพันธุ์สัตว์เศรษฐกิจของประเทศ เพื่อผลิตสัตว์พันธุ์ดีที่กระจายพันธุ์สนับสนุนแก่เกษตรกร การวิจัย และการคัดเลือกปรับปรุงพันธุ์สัตว์นั้น ต้องศึกษาวิจัยและพัฒนาปรับปรุงพันธุ์สัตว์เศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้พันธุ์สัตว์ที่มีคุณภาพให้ผลผลิตสูง เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของประเทศ และเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนา จึงต้องดำเนินการควบคู่กับการพัฒนาพันธุ์สัตว์ในระดับเกษตรกรด้วย แนวทางการพัฒนาพันธุ์สัตว์โดยวิธีการทดสอบสมรรถภาพ การเจริญเติบโตและประเมินค่าพันธุกรรม ตลอดจนศึกษาวิจัยและพัฒนาด้านอนุพันธุศาสตร์ โดยรวบรวมพันธุ์กรรมที่ดีไว้ปรับปรุงพันธุ์สัตว์และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต จากนั้นจึงกระจายพันธุ์ให้เกษตรกรนำไปเลี้ยงในสภาพฟาร์มต่อไป จึงเป็นแนวทางการพัฒนาพันธุ์กรรมที่ดีของสัตว์ไว้เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน รวมถึง สนับสนุนการเลี้ยงสัตว์ แพะเนื้อ และโคบาลในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ ตลอดจนกระบวนการผลิตในด้านการเพิ่มองค์ความรู้ให้เกษตรกรผู้เลี้ยง กำกับดูแลสุขภาพสัตว์ ผสมเทียมโคเนื้อ และส่งเสริมการจัดทำเสบียงพืชอาหารสัตว์สำรองไว้ในพื้นที่ และการช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่ปรับตัวสูงขึ้น โดยทำการถ่ายทอดองค์ความรู้และผลการวิจัยด้านการผลิตอาหารหยาบคุณภาพสูงไปสู่เกษตรกร พัฒนาแนวทางการนำไปใช้ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และระบบการเลี้ยงสัตว์ รวมถึงการส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ได้จากงานวิจัยไปปรับใช้ในการผลิตอาหารหยาบได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มความมั่นคงด้านอาหารสัตว์ ซึ่งพืชอาหารสัตว์คุณภาพสูง ได้แก่ ข้าวโพด ข้าวฟ่าง มันสำปะหลัง หญ้า และถั่วอาหารสัตว์ ภายในพื้นที่เพาะปลูกของกรมปศุสัตว์ เพื่อนำมาแปรรูปโดยวิธีการหมักเป็นอาหารหยาบคุณภาพสูง ที่มีความเหมาะสมกับชนิดสัตว์โดยเฉพาะกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์เคี้ยวเอื้อง เช่น โคนม โคเนื้อ แพะ แกะ และกระบือ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุด กรมปศุสัตว์ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้และผลการวิจัยด้านการผลิตอาหารหยาบคุณภาพสูงที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ของประเทศไทย โดยมีการวางแผนและบริหารจัดการระบบการผลิตอาหารหยาบให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด รวมถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและศูนย์วิจัย เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตอาหารหยาบที่มีคุณภาพสูง และสอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ต่าง และเพิ่มการดำเนินงานส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงสัตว์ ปิกเพื่อบริโภคในครัวเรือน เพื่อส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชนผู้มีรายได้น้อยหรือกลุ่มเปราะบางที่อาจจะได้รับ

ผลกระทบจากสถานะเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ได้มีอาหารโปรตีนบริโภคในครัวเรือนหากเหลือสามารถจำหน่ายเป็นรายได้

3. วัตถุประสงค์

- 3.1 เพื่อให้ได้สัตว์พันธุ์ดีที่เหมาะสมให้แก่เกษตรกร
- 3.2 เพื่อดำเนินการทดสอบและนำผลการวิจัยการผลิตอาหารหยาบคุณภาพสูงมาใช้ประโยชน์ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และระบบการเลี้ยงสัตว์ เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ แก้ไขปัญหาวัตถุดิบอาหารสัตว์ราคาแพงและขาดแคลนในพื้นที่สำหรับการผลิตอาหารหยาบคุณภาพสูง
- 3.3 เพื่อส่งเสริมอาชีพเลี้ยงปศุสัตว์ให้กับประชาชนในพื้นที่และใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างช่องทางเข้าถึงประชาชน
- 3.4 เพื่อส่งเสริมสร้างอาชีพการเลี้ยงสัตว์ปิกให้กับผู้มีรายได้น้อย เกิดอาหารโปรตีนไว้บริโภคในครัวเรือน ช่วยลดรายจ่ายในครัวเรือน

4. เป้าหมาย

- 4.1 ผลิตสัตว์พันธุ์ดีด้วยวิธีเทคโนโลยีชีวภาพด้านการผสมเทียม จำนวน 206,970 ตัว
- 4.2 พัฒนาปรับปรุงพันธุ์สัตว์เศรษฐกิจ ได้แก่ โคเนื้อ โคนม กระบือ สุกร แพะ แกะ กวาง สัตว์ปีกของประเทศให้มีพันธุกรรมที่สูงขึ้นและทัดเทียมกับต่างประเทศ จำนวน 700,000 ตัว
- 4.3 ดำเนินการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอาหารหยาบคุณภาพสูง ข้าวโพด/ข้าวฟ่าง และมันสำปะหลัง จำนวน 17,500 ตัน และแปรรูปโดยการเก็บถนอมตามหลักวิชาการ โดยมีการสุ่มตรวจคุณภาพตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการ ทดสอบการใช้อาหารหยาบคุณภาพสูงเพื่อลดการใช้อาหารชั้นในฟาร์มของกรมปศุสัตว์ และฟาร์มของเกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกสำหรับข้าวโพด/ข้าวฟ่าง จำนวน 30 ฟาร์มๆ ละ 5 ตัน รวม 150 ตัน และมันสำปะหลัง จำนวน 20 ฟาร์มๆ ละ 5 ตัน รวม 100 ตัน
- 4.4 ส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงปศุสัตว์ตามศักยภาพของพื้นที่ และดูแลปศุสัตว์ของเกษตรกร จำนวน 370 ราย
- 4.5 ผู้มีรายได้น้อยหรือกลุ่มเปราะบางได้รับการส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงสัตว์ปิก 300 ราย

5. ผลผลิต ผลลัพธ์ และดัชนีชี้วัดความสำเร็จ

5.1 ผลผลิต (Output)

- 1) ขยายสัตว์พันธุ์ดีด้วยเทคโนโลยีชีวภาพ การผลิตพ่อพันธุ์โคเนื้อและสร้างพันธุ์โคนมคุณภาพสูง สร้างฟาร์มเครือข่ายเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์พันธุ์ดี ดูแลคุณภาพตลอดจนการจัดการระบบสืบพันธุ์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพฟาร์ม
- 2) สัตว์พันธุ์ดีที่ผลิตได้จากการปรับปรุงพันธุ์
- 3) ผลผลิตอาหารหยาบคุณภาพดี เพื่อทดแทนการใช้อาหารชั้น
- 4) เกษตรกรได้รับการพัฒนาและส่งเสริมด้านปศุสัตว์
- 5) ผู้มีรายได้น้อยได้รับการส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงสัตว์ปิก

5.2 ผลลัพธ์ (Outcome)

- 1) เพิ่มมูลค่าผลผลิตปศุสัตว์และเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร
- 2) สัตว์พันธุ์ดีที่ได้รับการพัฒนาปรับปรุงพันธุ์สัตว์ให้มีพันธุกรรมที่สูงขึ้นและทัดเทียมกับต่างประเทศ
- 3) เกษตรกรสามารถนำผลการทดลองไปปรับใช้ในกระบวนการผลิตอาหารหยาบเพื่อลดต้นทุน และเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ และลดปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบอาหารสัตว์ และช่วยลดผลกระทบจากความผันผวนของราคาอาหารสัตว์ในตลาด

4) ยกย่องคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ แพะเนื้อ และอาชีพที่เกี่ยวข้อง มีรายได้เพิ่มขึ้น สร้างความมั่นคงให้แก่เศรษฐกิจฐานรากที่มีความเหมาะสมกับชุมชน

5) ผู้มีรายได้น้อยหรือกลุ่มเปราะบางมีอาชีพการเลี้ยงสัตว์ปีกช่วยลดรายจ่ายในครัวเรือน และสามารถนำปัจจัยการผลิตต่อยอดพัฒนาอาชีพให้เกิดรายได้ที่ดีขึ้น

6. ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ (KPIs) (ต้องชัดเจนวัดความสำเร็จได้)

6.1 เชิงปริมาณ

- 1) จำนวนสัตว์พันธุ์ดีที่ผลิตได้จากการผสมเทียม 206,970 ตัว
- 2) จำนวนสัตว์พันธุ์ดีที่ผลิตได้ 700,000 ตัว
- 3) จำนวนอาหารหยาบคุณภาพสูงที่ผลิตได้ 17,500 ตัน
- 4) จำนวนเกษตรกรได้รับการพัฒนาและส่งเสริมด้านปศุสัตว์ 370 ราย
- 6) จำนวนผู้มีรายได้น้อยได้รับการส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงสัตว์ปีก 300 ราย

6.2 เชิงคุณภาพ

- 1) อัตราการผสมติดของการผลิตสัตว์พันธุ์ดีโดยใช้เทคโนโลยีการผสมเทียม ร้อยละ 66
- 2) สัตว์พันธุ์ดีที่ผลิตได้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไม่น้อยกว่า ร้อยละ 75
- 3) เกษตรกรที่ได้รับการบริการของโครงการฯ มีต้นทุนการผลิตลดลงไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 เกษตรกรมีปศุสัตว์พันธุ์ดีที่สามารถเพิ่มผลผลิต (เนื้อและนม) ลดต้นทุนการผลิต และส่งเข้าสู่ตลาดการค้าอย่างต่อเนื่อง

7.2 สามารถผลิตสัตว์พันธุ์ดี และกระจายพันธุ์กรรมสัตว์พันธุ์ดีสู่เกษตรกรและเกษตรกรฟาร์มเครือข่าย ปรับปรุงพันธุ์และกระจายพันธุ์สัตว์

7.3 เกษตรกรมีพืชอาหารสัตว์คุณภาพดีสำหรับเลี้ยงสัตว์

7.4 คุณภาพชีวิตของประชาชนเกษตรกร มีรายได้เพิ่มขึ้น เกิดความมั่นคงให้แก่เศรษฐกิจฐานราก และผลประโยชน์จากอุตสาหกรรมปศุสัตว์หมุนเวียน

7.5 ผู้มีรายได้น้อยหรือกลุ่มเปราะบางมีอาชีพการเลี้ยงสัตว์ปีกช่วยลดรายจ่าย มีผลผลิตโปรตีนที่นำมาบริโภคในครัวเรือนและสามารถต่อยอดเป็นอาชีพที่ยั่งยืนได้

8. กลุ่มเป้าหมายผู้ได้รับประโยชน์

- เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์/องค์กรเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ (สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน)

9. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ

ดำเนินโครงการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 (1 ตุลาคม 2569 – 30 กันยายน 2570)

10. แผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณ

วงเงินงบประมาณที่ดำเนินการ 441.1208 ล้านบาท

ผู้อนุมัติ

(นายสมชวน รัตนมังคลานนท์)

อธิบดีกรมปศุสัตว์